

Astronomický ústav

Akademie věd České republiky, v. v. i.

Prémie Jana Friče za rok 2021 udělena Galině Motorině

Tisková zpráva z 20. 1. 2022

V pondělí 24. ledna 2022 od 13:00 proběhne slavnostní předání Prémie Jana Friče za rok 2021. Laureátkou je Galina Motorina, Ph.D. ze Slunečního oddělení, která získává toto ocenění za soubor prací "Mnohakanálové studium slunečních erupcí a souvisejících jevů" (laureátská přednáška bude pronesena v angličtině).

Na rozdíl od minulých ročníků se s ohledem na současnou epidemickou situaci nesejdeme fyzicky, ale slavnostní předání a laureátská přednáška proběhnou distančně v rámci videokonference (odkaz níže).

Prémii Jana Friče uděluje Astronomický ústav AV ČR od roku 2009 svým mladým pracovníkům za mimořádné výsledky, které přispívají k prestiži ústavu v mezinárodním srovnání.

Při příležitosti předání Prémie Jana Friče přednese Galina Motorina přednášku „Mnohakanálové studium slunečních erupcí a souvisejících jevů“ (přednáška v angličtině) na platformě zoom <https://cesnet.zoom.us/j/93034946376?pwd=dGk0UXQyV2pvckFRQzBDUmRjc0xEZz09>. a pro veřejnost (bez možnosti dotazů) také na facebooku Astronomického ústavu AV ČR.

Přednáška je, včetně slavnostního aktu předání Prémie, přístupná i novinářům, i když online. Srdečně zvou RNDr. Bruno Jungwiert, Ph.D. - předseda Rady Astronomického ústavu AV ČR a prof. RNDr. Vladimír Karas, DrSc. - ředitel Astronomického ústavu AV ČR.

Laureátkou Prémie Jana Friče za rok 2021 je Galina Motorina

Prémie Jana Friče je pojmenována po mladším z bratrů Fričových, který se společného snu vybudování hvězdárny v Ondřejově nedožil. Prémie se každoročně uděluje k datu blízkému nenadálému úmrtí Jana Friče, tedy k 21. lednu. Astronomický ústav AV ČR tak zároveň uctívá jeho památku.

Jan Frič (13. února 1863, Paříž – 21. ledna 1897, Praha) byl nejenom fyzik a chemik, ale také podnikatel. S bratrem Josefem Fričem založili továrnu na výrobu opticko-mechanických přístrojů Josef a Jan Frič. Společně se věnovali také astronomii, především astronomické fotografii. Hvězdárnu v Ondřejově už ale v roce 1898 založil pouze Josef Frič, protože jeho mladší bratr v roce 1897 zemřel ve svých 34 letech na pooperační komplikace.

Abstrakt laureátské přednášky:

Mnohakanálové studium slunečních erupcí a souvisejících jevů

Přednáška je věnována studiu slunečních erupcí ve více vlnových délkách na základě jejich současného pozorování v rentgenovém, EUV a rádiovém záření. Jedná se o významný směr výzkumu slunečních erupcí, neboť "vícevlonné" informace jsou schopny rozlišit nejasnosti v interpretaci některých jevů, které obvykle vznikají při pozorování na základě jednoho kanálu. Tuto metodiku - včetně vlastního příspěvku k jejímu vývoji - kandidátka uplatnila při diagnostice erupčního plazmatu a urychlených elektronů. Odhalené parametry nám mohou pomoci rozlišit mezi různými konkurenčními modely procesů ve slunečních erupcích. Metodika totiž umožňuje rekonstrukci energetických distribucí urychlených elektronů, diagnostiku vzplanutí plazmatu, stanovení energetického rozpočtu a prostorového a časového rozložení energie. Studie poskytuje vhled do energetizace elektronů, pochopení celkové energetiky vzplanutí (erupcí) a poskytuje důležitá omezení pro navrhované mechanismy uvolňování energie ze slunečních erupcí.

Kontakt a bližší informace:

Pavel Suchan, tiskový tajemník Astronomického ústavu AV ČR – suchan@astro.cz, 737 322 815

Kontakt na laureátku:

Galina Motorina, Ph.D. – galina.motorina@asu.cas.cz, telefon 323 620 314

Odkazy:

Více o Janu Fričovi, jehož jméno Prémie nese:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Ludv%C3%ADk_Fri%C4%8D

Laureátská přednáška bude pronesena na

<https://cesnet.zoom.us/j/93034946376?pwd=dGk0UXQyV2pvckFRQzBDUmRjc0xEZz09>

Diplom Prémie Jana Friče za rok 2021